مقاله اصیل پژوهشی

تأثیر به کارگیری دانشجویان عرصه در تیم آموزش بالینی (طرح Mentorship) بر میزان اعتماد به نفس دانشجویان پرستاری

عصمت نوحی[1]، فریبا برهانی[2]، مرضیه هلال بیرجندی[3]، وحیده احراری خلف[4]

چکیده

زمینه و هدف: در سال‌های اخیر، تجربه Mentoring برای دانشجویان پرستاری در آموزش پرستاری معمول شده است. این پژوهش، با هدف بررسی تأثیر اجرای برنامه Mentorship بر میزان اعتماد به نفس دانشجویان پرستاری کارآموز در بخش ارتوپدی بیمارستان امام رضا بیرجند، در سال ۱۳۹۰ اجرا گردید.

روش تحقیق: مطالعه نیمه‌تجربی حاضر، بر روی ۶۰ نفر از دانشجویان ترم ۴ پرستاری (کارآموز بخش ارتوپدی) دانشگاه آزاد اسلامی واحد بیرجند که به طور تصادفی در دو گروه ۳۰ نفری (آزمون و کنترل) قرار گرفتند، انجام شد. در گروه آزمون به ازای هر ۳ دانشجو، یک دانشجوی ترم ۸ پرستاری به عنوان راهنما (Mentor) گذاشته شد و در گروه کنترل، دانشجویان تنها با حضور مربی و بدون راهنما آموزش دیدند. میزان اعتماد به نفس دانشجویان در هر دو گروه، قبل و بعد از کارآموزی، با پرسشنامه میزان اعتماد به نفس Montalto و بر مقیاس لیکرت ارزیابی شد. داده‌های جمع‌آوری شده، با استفاده از نرم‌افزار SPSS (ویرایش ۱۶) و آزمون‌های آماری تی‌مستقل، تی‌زوج و کای‌دو، تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: با وجود اینکه میزان اعتماد به نفس دانشجویان در هر دو گروه بعد از کارآموزی افزایش یافته است، ولی میانگین نمره اعتماد به نفس در گروه آزمون از گروه کنترل بیشتر بود و بر اساس آزمون t مستقل، اختلاف بین میانگین نمره اعتماد به نفس در دو گروه معنی‌دار بود (P<۰/۰۰۱).

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه حاکی از آن است که برنامه Mentorship، فرصتی برای افزایش اعتماد به نفس دانشجویان پرستاری فراهم می‌کند؛ لذا پیشنهاد می‌شود برنامه‌ریزان آموزش بالینی، از این شیوه که نیاز به هزینه اضافی ندارد، به عنوان یک روش آموزشی مکمل و نه یک روش مستقل استفاده نمایند.

واژه‌های کلیدی: خودپندار، خودکارآمدی، دانشجویان، پرستاری، صلاحیت بالینی، منتورشیپ

مراقبت های نوین، فصلنامه علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. ۱۳۹۲؛ ۱۰ (۱): ۱۹-۲۵

دریافت: ۹۱/۰۸/۱۵ اصلاح نهایی: ۹۱/۱۲/۲۲ پذیرش: ۹۱/۱۲/۲۳

[1] استادیار، گروه داخلی- جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی رازی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران.

[2] استادیار، گروه داخلی- جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی رازی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران.

[3] نویسنده مسؤول، کارشناسی ارشد آموزش پرستاری، دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران.

آدرس: بیرجند- بیمارستان ولی عصر (عج)- بخش NICU تلفن: ۰۹۱۵۱۶۳۷۰۹۳ پست الکترونیکی: Helal.birjandi@yahoo.com

[4] کارشناس ارشد آمار، دانشکده علوم ریاضی و آمار، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران.

[Downloaded from mcj.bums.ac.ir on 2026-11-04]

مقدمه

پرستاری حرفه‌ای پیچیده است و از آنجایی که یک حرفه عمدتاً عملی است، آنچه که پرستاران و دانشجویان پرستاری در محیط بالینی فراگرفته و انجام می‌دهند، مهمتر از آن چیزی است که آنها در کلاس نظری می‌آموزند (۱). عملکرد بالینی، دانشجویان را به منظور هماهنگ‌ساختن مفاهیم تئوری و عملی در ارتباط با انجام مراقبت از بیمار، قادر می‌سازد و همچنین مهارت‌های شناختی و عملی ضروری برای استخدام آنها را توسعه می‌دهد (۲)؛ همچنین فرصت‌هایی را نیز به منظور تحلیل موقعیت‌ها و پیش‌بینی مشکلات بالقوّه، با در معرض قراردادن دانشجویان با واقعیت‌های پرستاری ایجاد می‌کند (۳). اگرچه عملکرد بالینی، بخش اصلی از آموزش پرستاری است اما محیط ممکن است همیشه برای یادگیری سودمند نباشد. Wong در سال ۱۹۷۸ دریافت که برخی از موقعیت‌ها ممکن است بر دانشجویان غلبه پیدا کند و بر نتایج یادگیری تأثیرگذار باشد. اکثر اوقات مربیان پرستاری، نگران این مورد بوده‌اند که بعضی تجارب بالینی، ممکن است باعث اُفت اعتماد به نفس شوند (۴). Matthew بیان می‌کند: «هنگامی که دانشجویان علی‌رغم داشتن دانش و توانایی برای انجام رضایت‌بخش مراقبت، در عملکرد بالینی، صلاحیت کافی نداشته باشند، در حقیقت علت آن ممکن است فقدان اعتماد به نفس در توانایی‌هایشان باشد»(۵). اعتماد به نفس -اعتقاد به توانایی خود یا درک خودکارآمدی (۶)- یک جنبه مهم از کفایت پرستاری است. Freiburger دریافت که شخصیّت پرستاران و درک از اعتماد به نفس، وابسته به سطح شایستگی آنان است و بر تفکر و عملکردشان تأثیر می‌گذارد (۷)؛ همچنین White در سال ۲۰۰۳ در این زمینه اظهار می‌دارد: «به تدریج که دانشجویان در محیط بالینی موفق به کسب اعتماد به نفس می‌شوند، درک بیشتری از محیط بالینی خواهند داشت؛ خودشان را بیشتر به عنوان پرستار درک خواهند کرد و قادر به عملکرد مستقل و تمرکز بهتر بر روی بیماران خواهند بود»(۸). عملکرد مستقل، به عنوان جزء ضروری برای افزایش اعتماد به نفس دانشجویان می‌باشد (۹)، اما عدم اعتماد به نفس، شناخت، انگیزه و اخلاق را تحت تأثیر قرار می‌دهد (۶) و موفقیّت دانشجویان را در برنامه کار پرستاری تحلیل می‌برد (۱۰).

افزایش اعتماد به نفس دانشجویان پرستاری در محیط بالینی، چندجانبه است. عوامل متعددی در افزایش اعتماد به نفس مؤثر می‌باشد که یکی از آنها روش تدریس بالینی می‌باشد. روش تدریس Mentorship، یکی از روش‌هایی است که توسط Smith و Gray در سال ۲۰۰۰ و Freiburger در سال ۲۰۰۲ در این زمینه مورد مطالعه قرار گرفته‌اند (۷، ۱۱). هیچ فرمول خاصی برای شیوه‌های Mentoring مشخص نشده است و روش‌های طرز بیان، به گوناگونی روابط انسانی می باشند (۱۲). یکی از شیوه‌های آن، استفاده از مشارکت و همکاری دانشجویان سطوح بالاتر پرستاری و مربیان در طی تجربیات بالینی اولیه به عنوان راهنما (Mentor) است (۱۳). Mentoring، شامل تبادل دو طرفه، یادگیری و رشد می‌شود (۱۴). دانشجو می‌تواند وظیفه‌اش را تحت حمایت راهنما که از مهارت‌ها و روش‌ها مطلع است، انجام دهد. راهنما با برانگیختن یادگیرنده برای توانمندساختن خود برای انجام کارها و رسیدن به اهداف، به او کمک می‌کند. او کار یادگیرنده را انجام نمی‌دهد، بلکه به وی تذکر می‌دهد و یا در مواقع نیاز به او کمک می‌کند (۱۵). Gray و Smith در سال ۲۰۰۰ گزارش کردند، زمانی که دانشجویان در برنامه‌هایشان پیشرفت می‌کنند، فاصله آنها از راهنماهایشان به تدریج کم می‌شود. این حرکت از وابستگی به سمت عدم وابستگی، پیشرفتی در اعتماد به نفس، مهارت‌ها و دیدگاه یادگیرنده از مراقبت‌ها نشان می‌دهد (۱۱).

بیشترین دلیل برای بازنگری برنامه‌های آموزش پرستاری، کاهش تعداد دانشجویان پرستاری علاقمند است. دانشکده‌های پرستاری باید مطمئن باشند که به اندازه کافی دانشجویان پرستاری را به منظور مواجه‌شدن با نیازهای حال و آینده نیروی کار پرستاری آموزش می‌دهند؛ به همین منظورTaylor نیز آموزش پرستاری را به چالش کشید و اظهار نمود: «برنامه درسی پرستاری باید دانشجویان را برای کار در موقعیت‌های استرس‌زا و افزایش اعتماد به نفس کمک نماید» (۱۶)؛ بنابراین با توجه به مسؤولیّت و نقش پرستاران در حفظ و ارتقای سطح سلامتی جامعه، باید به کیفیت آموزش بالینی دانشجویان پرستاری توجه ویژه‌ای نمود.

از آنجایی که در مطالعات متعددی در دیگر کشورها، تأثیر طرح Mentorship در افزایش کیفیت آموزش بالینی به اثبات رسیده است، می‌توان به اهمیت این مطالعه در جوامع مختلف به

[Downloaded from mcj.bums.ac.ir on 2026-11-04]

دلیل تفاوت در نحوه آموزش‌ها و محیط‌های یادگیری اشاره نمود. علی‌رغم انجام تحقیقات مشابه در ایران، نیز با توجه به متفاوت‌بودن مدرسین، دانشجویان و سیستم آموزشی در هر واحد دانشگاهی و همچنین به دلیل عدم انجام چنین تحقیقی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد بیرجند، پژوهشگران بر آن شدند تا به انجام پژوهشی، با هدف بررسی تأثیر اجرای برنامه Mentorship بر میزان اعتماد به نفس دانشجویان پرستاری کارآموز در بخش ارتوپدی بیمارستان امام رضا بیرجند، در سال ۱۳۹۰ بپردازند تا برنامه‌ریزان آموزشی، بر اساس نظرات دانشجویان، با دید جامع‌تری امکان تجدیدنظر در برنامه‌های آموزشی را داشته باشند.

روش تحقیق

این پژوهش، یک مطالعه نیمه‌تجربی می‌باشد. در این مطالعه، ۶۰ نفر از دانشجویان پرستاری ترم ۴ دانشگاه آزاد اسلامی واحد بیرجند که در زمان انجام مطالعه، کارآموزی خود را در بخش ارتوپدی بیمارستان امام رضا بیرجند می‌گذراندند، به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند و به‌طور تصادفی، در دو گروه آزمون و کنترل قرار گرفتند (n=۳۰). در این روش، بر اساس لیست گروه‌های کارآموزی تعیین‌شده از سوی دانشگاه، اعداد زوج در گروه کنترل و اعداد فرد در گروه آزمون قرار گرفتند. در گروه آزمون، هر دانشجوی عرصه، مسؤولیّت ۳ نفر از دانشجویان را با هماهنگی و نظارت مربی دانشکده به عهده گرفت و در گروه کنترل، آموزش به روش معمولی انجام گردید. لازم به ذکر است، در این مطالعه تعداد ۱۰ نفر از دانشجویان عرصه دانشگاه آزاد اسلامی واحد بیرجند که صلاحیت بالینی آنها توسط اساتید و مدیر گروه مربوطه تأیید شده بود و تمایل به همکاری در این طرح را داشتند، به عنوان راهنما انتخاب شدند.

مداخله صورت‌گرفته در این مطالعه شامل استفاده از دانشجویان عرصه به عنوان دستیار آموزشی بود که مسؤولیّت همکاری در برنامه آموزشی و ارائه تجربیات بالینی و نظری به دانشجویان سال‌های پایین‌تر (ترم ۴) را در حضور مربی دانشکده و با هماهنگی او به عهده داشتند. برای آموزش بالینی، طرح درس بالینی، توسط مربی دانشکده طراحی شده بود. مربی در این مدل نقش راهنما، هدایت‌کننده و آموزش‌دهنده موارد آموزشی تعیین‌شده در طرح درس بالینی و نظارت بر اجرای برنامه کارآموزان و کارورزان را به عهده داشت. دستیار آموزشی، ضمن انجام فعالیت و مسؤولیّت‌های خود طبق برنامه آموزشی تعیین‌شده در بخش، در جریان آموزش دانشجویان کارآموز نیز به مربی کمک می‌نمود. از وظایف دانشجویان عرصه می‌توان به حضور در گروه‌های آموزشی سه نفره، تقسیم کار و تقسیم بیماران بخش بین دانشجویان کارآموز، حضور در انجام رویه‌های درمانی و آماده‌نمودن داروها، شرکت در جلسات بحث و گفتگوی گروهی در بالین بیماران و اتاق کنفرانس، نظارت بر فعالیت‌های دانشجویان و ارائه گزارش فعالیت‌ها و ارزشیابی به عنوان دستیار مربی اشاره نمود.

ابزار گردآوری اطلاعات، شامل دو پرسشنامه بود. یکی از پرسشنامه‌ها محقق‌ساخته و دربرگیرنده اطلاعات دموگرافیک و دیگری شامل ۱۰ سؤال مربوط به اعتماد به نفس (Montalto, 2001) بود. پرسشنامه اعتماد به نفس پس از ترجمه فارسی از طریق Forward –Backward توسط دو متخصص برگردان شد و بعد از ترجمه صحیح، روایی آزمون از طریق اعتبار محتوا و با نظرخواهی از ده نفر از اعضای هیأت علمی دانشکده پرستاری بیرجند و کرمان ارزیابی و تأیید شد و برای تعیین پایایی پرسشنامه اعتماد به نفس به روش آزمون مجدد و به فاصله دو هفته، ۲۰ نفر از دانشجویان ترم چهار پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بیرجند همکاری داشتند (r=۰/۸۵). پرسشنامه مربوط به مشخصات فردی شامل: اطلاعات مربوط به جنس، سن، علاقه‌مندی به رشته تحصیلی، وضعیت تأهّل و وضعیت سکونت بود. پرسشنامه‌های مذکور، قبل و بعد از کارآموزی در دو گروه تکمیل گردید و با روش معمول مورد مقایسه قرار گرفت. داده‌های جمع‌آوری‌شده، با استفاده از نرم‌افزار SPSS (ویرایش ۱۶) و آزمون‌های آماری تی‌مستقل، تی‌زوج و کای‌دو، تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها

در این مطالعه، بین گروه‌های شرکت‌کننده از نظر ویژگی‌های دموگرافیک تفاوتی مشاهده نشد (p>۰/۰۵) که نشان‌دهنده همسان‌بودن گروه آزمون و کنترل بود (جدول ۱). میانگین سنی دانشجویان مورد مطالعه، در گروه آزمون ۱/۳۱±۲۱/۵۳ و در گروه کنترل ۲/۰۶±۲۱/۶۷ بود که تفاوت آماری معنی‌داری بین دو گروه از نظر میانگین سنی مشاهده نگردید (P=۰/۷۶۵).

[Downloaded from mcj.bums.ac.ir on 2026-11-04]

بر اساس آزمون تی‌مستقل، گروه آزمون و کنترل، قبل از کارآموزی از نظر میانگین نمره اعتماد به نفس اختلاف معنی‌داری نداشته‌اند (p>۰/۰۵)، اما بعد از کارآموزی، میانگین نمره اعتماد به نفس در گروه آزمون بیشتر از مقدار آن در گروه کنترل بود که این اختلاف معنی‌دار بود (P<۰/۰۰۱). بر اساس آزمون تی‌زوج، میانگین نمره اعتماد به نفس در گروه آزمون و کنترل، بعد از کارآموزی نسبت به قبل از آن افزایش پیدا کرد ولی این اختلاف تنها در گروه آزمون معنی‌دار بود (P<۰/۰۰۱) (جدول ۲).

جدول ۱- مشخصات دموگرافیک دانشجویان مورد مطالعه

متغیر مستقل		آزمون (n=۳۰) (درصد) تعداد	کنترل (n=۳۰) (درصد) تعداد	سطح معنی‌داری
جنس	مرد	۱۶ (۵۳/۳)	۲۰ (۶۶/۷)	۰/۲۹۶
	زن	۱۴ (۴۶/۷)	۱۰ (۳۳/۳)	
وضعیت سکونت	بومی	۱۰ (۳۳/۳)	۹ (۳۰)	۰/۷۸۳
	غیر بومی	۲۰ (۶۶/۷)	۲۱ (۷۰)	
تأهّل	متأهّل	۵ (۱۶/۷)	۵ (۱۶/۷)	۱
	مجرد	۲۵(۸۳/۳)	۲۵ (۸۳/۳)	
علاقه‌مندی به رشته تحصیلی	کم	۱ (۳/۳)	۱ (۳/۳)	۰/۲۱۸
	متوسط	۶ (۲۰)	۴ (۱۳/۳)	
	زیاد	۱۴ (۴۶/۷)	۱۱ (۳۶/۷)	
	خیلی زیاد	۹ (۳۰)	۱۴ (۴۶/۷)	

جدول ۲- مقایسه میانگین نمره اعتماد به نفس گروه آزمون و کنترل قبل و بعد از کارآموزی

زمان بررسی / میانگین نمره اعتماد به نفس	قبل از کارآموزی میانگین ±انحراف معیار	بعد از کارآموزی میانگین ±انحراف معیار	سطح معنی‌داری آزمون T-test زوج شده
گروه آزمون	۳/۱۴±۰/۴۳۴	۳/۷۶±۰/۴۲۷	<۰/۰۰۱
گروه کنترل	۳/۲۱±۰/۲۳	۳/۳۳±۰/۳۴۷	۰/۱۷۴
سطح معنی‌داری آزمون T-test مستقل	۰/۴۰	<۰/۰۰۱	-

بحث

افزایش اعتماد به نفس، مهمترین جزء در عملکرد بالینی پرستاری است(۱۷). در طی روند آموزش پرستاری، باید به افزایش اعتماد به نفس دانشجویان پرستاری توجه ویژه‌ای شود؛ زیرا این امر موجب شایستگی و اطمینان بیشتر در آنها می‌شود (۱۸).

در مطالعه حاضر، طرح Mentorship -یکی از مهمترین الگوهای استفاده‌شده در محیط بالین- تأثیر مثبتی در اعتماد به نفس دانشجویان سال پایین‌تر (Mentee) داشته است. دانشجویان ترم چهار پرستاری در کنار راهنماها که در حقیقت تجربه و آشنایی بیشتری در رابطه با محیط و عملکرد بالینی نسبت به آنها داشتند، با اعتماد به نفس بیشتری عمل می‌نمودند که این خود در محیط بالین، منجر به یادگیری بهتر می‌شود و دانشجویان به جستجوی فرصت‌های یادگیری در محیط بالین تشویق می‌شوند (۱۹). این نتایج مشابه نتایج مطالعه Penman می‌باشد که برنامه Mentoring را با هدف کمک به دانشجویان جدیدالورود برای ورود به زندگی دانشگاهی انجام داد و در ارزیابی انجام‌شده از دانشجویان سال پایین‌تر، به تأثیر این برنامه در افزایش اعتماد به نفس فعالیت‌های آنها تأکید نموده است (۲۰). Olson نیز در سال ۲۰۰۱ در مطالعه خود که با هدف بررسی نقش Mentor بر انتقال دانشجویان سال آخر پرستاری به نقش پرستار، در واحد مراقبت ویژه انجام داد، نتیجه گرفت که پرستاران کارآموز، با داشتن Mentor می‌توانند تجربه و دانش عملی کسب نمایند که این خود منجر خواهد شد، با اعتماد به نفس بیشتری کار کنند (۲۱) که مؤیّد نتایج مطالعه حاضر است. Gardner در سال ۲۰۰۷ در بررسی مدل‌های Mentoring برای دانشجویان پرستاری دریافت

[Downloaded from mcj.bums.ac.ir on 2026-11-04]

که Mentoring، یکی از عوامل مهم در ارتقای کیفیّت و کسب مزیت رقابتی، رضایت، افزایش اعتماد به نفس و بهبود مهارت کارکنان محسوب می‌شود (۲۲). Moscaritolo نیز در مطالعه خود به افزایش اعتماد به نفس و کاهش نگرانی Menteeها بعد از کار با Mentorها اشاره کرده است (۲۳). Sprengel در سال ۲۰۰۴ در رابطه با یک برنامه Mentoring که در دانشگاه ایالتی جنوب شرق میسور، با هدف کاهش‌دادن میزان اضطراب دانشجویان سال اول در زمینه اولین کارآموزی بالینی آنها شروع شده بود، بیان کرد که در این برنامه، دانشجویان سال اول برای کسب تجارب بالینی اولیه، با دانشجویان سال دوم در گروه‌های دو نفره کار می‌کردند و دانشجویان سال دوم باید نقش راهنما را ایفا می‌کردند. نتایج برنامه نشان داد که Mentoring به صورت دوطرفه هم برای Mentor و هم برای Mentee مفید بود. دانشجویان سال اول، کاهش اضطراب را به عنوان نتیجه دریافت مشاوره از همکاران گزارش دادند؛ در حالی‌که دانشجویان سال دوم اظهار داشتند که طرح Mentoring باعث افزایش اعتماد به نفس می‌شود (۱۳). در مطالعه Sprengel اگرچه افزایش میزان اعتماد به نفس در Mentorها ذکر شده است، اما این مورد می‌تواند نشان‌دهنده این باشد که طرح Mentoring، در افزایش اعتماد به نفس Mentorها نیز علاوه بر Menteeها مؤثر است.

هر چند در پژوهش حاضر سعی گردید که تا حد امکان کنترل پژوهشگران بر پژوهش ارتقا یابد، اما این مطالعه دارای محدودیت‌هایی نیز بود. یکی از محدودیت‌هایی که برای استفاده از آموزش توسط Mentorها ذکر شده، این است که در این روش، مدت زمانی که دانشجویان می‌توانند در محیط بالین در تماس با اعضای هیأت علمی باشند، کاهش می‌یابد (۲۴). از دیگر نگرانی‌ها در این روش آموزشی، کیفیت تدریس توسط راهنماها می‌باشد؛ به همین علت بیان شده است که نقش این دانشجویان باید بیشتر به عنوان تسهیل‌کننده و نه به عنوان مدرس باشد (۲۵). به منظور رفع محدودیت‌های اشاره‌شده در مطالعه حاضر، تأثیر طرح Mentorship در کنار روش معمول برگزاری کارآموزی بالینی بررسی شد تا هم از کاهش زمان تماس دانشجویان با اعضای هیأت علمی جلوگیری شود و هم از نقش تسهیل‌گری راهنماها در آموزش استفاده گردد.

از دیگر محدودیت‌های این مطالعه این بود که دانشجویان فقط از یک دانشگاه در بیرجند انتخاب شدند که تعمیم‌پذیری یافته‌ها را محدود می‌سازد؛ بنابراین توصیه می‌گردد که پژوهش‌های دیگر در این زمینه با حجم نمونه بالاتر و روش‌های بهتر نمونه‌گیری صورت گیرد.

نتیجه‌گیری

باتوجه به یافته‌های این تحقیق و مطالعات محققین دیگر، می‌توان گفت که نحوه برگزاری آموزش بالینی، نیاز به تجدید نظر دارد. آموزش بالینی با استفاده از الگوی Mentorship، می‌تواند باعث بالابردن اعتماد به نفس دانشجویان گردد؛ از طرفی اجرای طرح Mentorship و فراهم‌نمودن فرصت ایفای نقش بیشتر برای دانشجویان، فرصت عملکرد بهتر و پربارتر را در آموزش بالینی فراهم می‌آورد؛ لذا نتایج این مطالعه، اطلاعات مناسبی را برای تنظیم برنامه آموزشی، در اختیار مسؤولین آموزش پرستاری قرار می‌دهد.

تقدیر و تشکر

بدین‌وسیله از معاونت محترم پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی کرمان و معاونت پژوهشی دانشکده پرستاری (مرکز پردیس بین الملل) برای تصویب و تأمین اعتبار طرح تحقیقاتی و نیز مسؤولین محترم دانشگاه آزاد اسلامی بیرجند که همکاری همه‌جانبه‌ای در انجام این پژوهش داشتند، تشکر و قدردانی می‌شود؛ همچنین از اساتید محترم دانشکده پرستاری کرمان، مدیر گروه پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی بیرجند سرکار خانم طاقی، مربی محترم پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی بیرجند سرکار خانم سیده تکتم خراسانی، دانشجویان پرستاری ترم چهار و هشت پرستاری و کلیه کسانی که با این طرح همکاری داشتند، سپاسگزاری می‌شود.

منابع

1- Zareiyan Jahromi A, Ahmadi F. Learning Needs Assessment in Bachelor of Nursing: a Qualitative Research. Iranian Journal of Medical Education. 2005;5(2):81-92. [Persian]

[Downloaded from mcj.bums.ac.ir on 2026-11-04]

2- Jackson D, Mannix J. Clinical nurses as teachers: insights from students of nursing in their first semester of study. J Clin Nurs 2001;10(2):270-7.

3- Caputi L, Engelman L. Teaching nursing: The art and science. Glen Ellyn, IL: College of DuPage Press; 2004.

4- Wong S. Nurse-teacher behaviours in the clinical field: apparent effect on nursing students' learning. J Adv Nurs 1978;3(4):369-72.

5- Mattew DM. The journey to becoming a professional nurse. Kan Nurse 2000;75(5):4-5.

6- Bandura A. Self-efficacy. Harv Ment Health Lett 1997;13(9):4.

7- Freiburger OA. Clinical issues. Preceptor programs: increasing student self-confidence and competency. J Nurs Educ 2002;27(2):58-60.

8- White AH. Clinical decision making among fourth-year nursing students: an interpretive study. J Nurs Educ 2003;42(3):113-20.

9- Johnson-Crowley N. An alternative framework for teacher preparation in nursing. J Contin Educ Nurs 2004;35(1):34-43.

10- Tanner CA. Reflections on the curriculum revolution. J Nurs Educ 1990;29(7):295-99.

11- Gray MA, Smith LN. The qualities of an effective mentor from the student nurses' perspective: findings from a longitudinal qualitative study. J Adv Nurs 2000;32(6):1542.

12- What is a mentor? In Adviser, Teacher, Role Model, Friend: On Being a Mentor to Students in Science and Engineering. Washington, D.C: National Academy Press; 1997. [cited 2012 may 12]; Available from: URL:http://www.nap.edu/readingroom/books/mentor/#contents.

13- Sprengel A. Reducing Student Anxiety by Using Clinical Peer Mentoring With Beginning Nursing Students. Nurs Educ 2004;24(6):246–50.

14- Haley-Andrews S. Mentoring, membership in professional organizations, and the pursuit of excellence in nursing. J Soc Pediatr Nurses 2001;6(3):147-51.

15- Puntambekar S, Hubscher R. Tools for scaffolding students in a complex learning environment: What have we gained and what we missed? Educational Psychologist 2005;40(91):1-12.

16- Taylor R. Creating a connection: talking student attrition through curriculum development. J Further Higher Educ 2005;29(4):367-74.

17- Grundy SE. The confidence scale. Nurs Educ 1993;18(1):6-9.

18- Copeland L. Developing student confidence. Nurs Educ 1990;15(1):7.

19- Ferguson LM. Preceptors enhance students' self confidence. Nursingconnections 1996;9(1):49-61.

20- Penmam J, White F. Peer-mentoring "Pop-Up" Model for Regional Nursing Students. J Univ Tech Learn Pract 2006;3(2):123-33.

21- Olson RK, Nelson M, Stuart C, Young L, Kleinsasser A, Schroedermeier R. et al. Nursing student residency program: A model for seamless transition from nursing student to RN. J Nurs Adm 2001;31(1): 40-8.

22- Gail L. The Impact of Peer Mentoring on Student Nurses. [Dissertation]. United States. Erizona. school of healths science. A. T. Still University. 2010.

23- Moscaritolo LM. Interventional strategies to decrease nursing student anxiety in the clinical learning environment. J Nurs Educ 2009*;48*(1):17-23.

24- Weyrich P, Schrauth M, Kraus B, Habermehl D, Netzhammer N, Zipfel S, et al. Undergraduate technical skills training guided by student tutors-analysis of tutors' attitudes, tutees' acceptance and learning progress in an innovative teaching model. BMC Med Educ 2008;8:18. [cited 2012 may 12]; Available from: URL: http://www.biomedcentral.com/1472-6920/8/18

25- Glynn LG, MacFarlane A, Kelly M, Cantillon P, Murphy AW. Helping each other to learn-a process evaluation of peer assisted learning. BMC Med Educ 2006;6:18. [cited 2012 may 12]; Available from: URL: http://www.biomedcentral.com/1472-6920/6/18

[Downloaded from mcj.bums.ac.ir on 2026-11-04]

Abstract *Original Article*

Effect of usingnursing field students in clinical teaching team(mentorship program) on the self-confidence of nursing students

E. Nohi[1], F. Borhani[2], M. HelalBirjandi[3], V. AhrariKhalaf[4]

Background and Aim: In recent years, clinical mentorship hasturned into a popular experiencefor nursing studentsin their education.This research studied the effect of performing mentorship program on self-confidence of trainee nursing students in Imam Reza Hospital of Birjand in 2011.

Materials and Methods: Thisquasi-experimental study was done on 60 nursing students of the 4th semester (trainees of orthopedicsward) from the Islamic Azad University of Birjand who were randomly divided into two groups (30 students in the experimental group and 30 in the control group). In the experimental group,there was a student of the 8th semester as the mentor for each 3 students,and in the other group, there was only an instructor available without any mentor. Self-confidence of students of the 4th semester was evaluated before and after their training withMontaltoself-confidence questionnaireon the basis of Likert scale.The data was analyzed using *Spss* 16, independent *t* test, paired *t*, and chi-square.

Results: Although students' self-confidence score means were high in both groups after the program, the average of self-confidence score in the experimental groupwas higher than that of the control group.The difference between the mean scores of the two groups was significant according to independent *t* test ($p<0/001$).

Conclusion: Results of the study indicate that the mentorship program provides a chance for nursing students to enhance their self-confidence. So it is suggested that clinical curriculum designers use this inexpensive method as a complementary educational method, if not an independent method.

Keywords: Self Concept; Self Efficacy; Students, Nursing; Clinical Competence; Mentorship

Modern Care, Scientific Quarterly of Birjand Nursing and Midwifery Faculty. 2012; 9 (4):19-25

Received: November 5,2012 Last Revised: March 12,2013 Accepted: March 13, 2013

[1] *PhD nursing student & Master of medical education.Faculty member of Razi School of Nursing & Midwifery, Kerman University of Medical Sciences.*
[2] *Assistant Professor of Nursing at Razi School of Nursing& Midwifery Kerman University of Medical Sciences.*
[3] *M.Sc, Birjand University of Medical Sciences. Helal.birjandi@yahoo.com*
[4] *M.Sc.Faculty of mathematical sciences and statistics, Birjand University.*

[Downloaded from mcj.bums.ac.ir on 2026-11-04]